

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hälso- och sjukvård, Katrin Pöntynen Boström

Datum
2017-02-14

Beteckning
Dnr: 16RS6436

Er beteckning
Fi2016/04014/K

Regeringskansliet, Finansdepartementet,
Avdelningen för offentlig förvaltning,
Kommunenheten

103 33 Stockholm

Yttrande över SOU 2016:78 "Ordning och reda i välfärden"

Region Örebro län har inbjudits att lämna synpunkter på ovanstående betänkande och dess förslag till förändringar av regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster.

Sammanfattning

Välfärdsutredningens uppdrag är avgränsat till verksamhet inom skolväsendet, äldreomsorgen och hälso- och sjukvård. Vidare omfattas hem för vård och boende (HVB) och all verksamhet inom socialtjänsten som bedrivs i privat regi.

Utredningens syfte är att säkerställa att offentliga medel används till det de är avsedda för och att eventuella överskott som huvudregel ska återföras till den verksamheten. Utredningen har analyserat de regelverk som används när privata aktörer anförtros att utföra välfärdstjänster. Utredningens förslag till reglering bygger på att endast juridiska personer som har tillstånd ska ta emot offentlig finansiering.

Utredningen har även haft uppdraget att se över de regelverk som idag används när privata aktörer utför välfärdstjänster. Det gäller bl.a. Förslag till lag om förändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL) och lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF) samt och lagen om valfrihetssystem.

Region Örebro län ser positivt på utredningens syfte att ta fram förslag till förändringar som kan skapa legitimitet i befolkningen genom att de skatteuttag som görs för att bl.a. finansiera verksamhet i privat regi även har en koppling till både ekonomiska och kvalitetsmässiga krav på leverantörer av välfärdstjänster. Regionen vill dock peka på att även om utredningen gjort valet att inte belysa området så anser regionen att det är viktigt att skapa likvärdiga förutsättningar för uppföljning av privat

vårdgivare oberoende vilket/vilka lagrum som reglerar denna.

Region Örebro läns synpunkter

Region Örebro län har valt att avgränsa sitt yttrande till några av förslagen i betänkandet.

Tillstånd som förutsättning att ta emot offentlig finansiering

Regionen ser positivt på förslaget att införa ett tillståndsförfarande där endast juridiska personer som har tillstånd ska kunna ta emot offentlig finansiering.

Enligt 5 § i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning samt Lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi så lämnas ersättning endast till vårdgivare som har samverkansavtal med landstinget rörande sin verksamhet. Per definition så menar Region Örebro län att samverkansavtal enbart tecknas med en fysisk person. En anbudsgivare är alltid en fysisk person och aldrig ett företag.

Nuvarande system för ersättning enligt "nationella taxan" bygger på avtal med en enskild läkare/sjukgymnast. Detta regleras i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL), respektive lagen (1993:1651) om ersättning för fysioterapi (LOF). I praktiken så innebär det att det är en etablering är knuten till en fysisk person även om själva verksamheten sedan bedrivs i bolagsform, dvs juridisk person. Ersättningen betalas idag i de flesta fall till en juridisk person.

Region Örebro län anser att det inte tydligt framgår av utredningen om man menar att samverkansavtal enligt det nya förslaget ska skrivas med en juridisk person. Det behöver klargöras och eventuellt utredas vidare. Enligt vår uppfattning så behöver LOL och LOF i så fall ändras. Det finns fördelar med att samverkan enbart tecknas med en juridisk person eftersom det till viss del är lättare att kontrollera och det ställs andra krav på insyn.

Vad gäller de föreslagna lydelseerna i 5 d § och 5 e § så lyfter lagstiftaren nu in lagtext från 7 kap. 1 och 2 §§ Lagen om (2008:962) om valfrihetssystem in i LOL och LOF. Tidigare så har lagstiftaren enbart hänvisat till Lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Region Örebro län uppfattar att förändringen gör lagen enklare att tyda även om innebörden fortfarande är densamma.

Begränsning av rörelseresultat och åtgärder för att förhindra kringgående av regler
Regionen gör bedömningen att det är väl förankrat i befolkningen att våra gemensamma resurser i form av de skattemedel som tas in också ska användas på bästa sätt och gå till verksamhet som kommer befolkningen till nytta. Det behöver dessutom finnas en transparens och en tydlighet för hur offentliga medel används.

Tillstånd, tillsyn och sanktioner

Region Örebro län är principiellt för en ökad kontroll och insyn gentemot privata vårdgivare som utför offentlig finansierad vård. Utredningens förslag om att det endast är juridiska personer som har tillstånd som ska ta emot offentlig finansiering leder till en ökad insyn och kontroll. Region Örebro län anser dock att utredningen även borde lämnat förslag på en mer genomgripande förändring av lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning samt Lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, den s.k. nationella taxan då även detta är verksamhet som finansieras av offentliga medel. Förutsättningarna borde vara likvärdiga oavsett utifrån vilken lagstiftning som den privata verksamheten bedrivs. Huvudmannens möjlighet till insyn både när det gäller ekonomiska och den medicinska kvaliteten borde vara den samma oavsett om en verksamhet bedrivs relaterat till nationella taxan, lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Region Örebro län ställer sig bakom förslaget att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska ha ansvaret för tillståndsprövning och tillsyn av de föreslagna bestämmelserna. När det gäller att IVO ska granska och ekonomiskt följa upp av alla juridiska personer med tillstånd att ta emot offentlig finansiering så ser regionen konsekvenser utifrån att det faller utanför dagens uppdrag för IVO. Det innebär behov av att bygga upp en kompletterande kompetens eller att granskningen sker av annan på uppdrag av IVO.

Upphandling av välfärdstjänster

De förslag som Region Örebro län bedömer skulle innebära någon typ av förändring är följande:

1. Ramavtalstiden föreslås bli längre, eftersom de obligatoriska 4 åren inte gäller enligt direktivet, men införts i 19 kap och därmed gäller i svensk rätt tills vidare. Enligt förslaget skulle denna maxgräns tas bort och därmed möjliggöra för upphandlande myndigheter att teckna längre ramavtal. Detta ser vi som positivt.
2. Utredningen föreslår att det ska bli lättare att fritt välja upphandlingsförfarande utan att vara begränsat till de förfaranden som finns beskrivna i LOU, så länge dessa förfaranden stämmer överens med de grundläggande principerna i EU-rätten. Vår bedömning är att detta förslag inte tillför något nytt konkret och tvärtom bara riskerar att leda till otydligheter.
3. Utredningens slutsats är att flera av de svårigheter som finns inom upphandling av välfärdstjänster är kopplade till den praktiska tillämpningen av upphandlingslagstiftningen, snarare än själva lagstiftningen och att

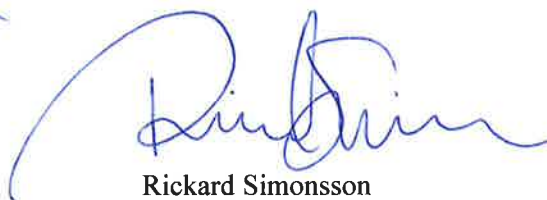
Upphandlingsmyndigheten av den anledningen föreslås få i uppdrag att upprätta en vägledning avseende upphandling av välfärdstjänster. Vi är mycket positiva till förslaget i denna del.

Sammantaget är regionens bedömning att det förefaller opraktiskt och onödigt att införa ytterligare en undantagsreglering i en redan omfattande lagstiftning. Regionens uppfattning är att det vore lämpligt att undanta välfärdstjänster från kravet på att ramavtal får vara maximalt 4 år. I övrigt är det uppfattningen att en genomarbetad vägledning från Upphandlingsmyndigheten skulle vara nog för att tillgodose de upphandlande myndigheternas behov eller att hela 19 kapitlet omarbetas för att förenkla i alla fall som inte är direktivsstyrda.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör